

AZƏRBAYCAN RESPUBLİKASI
ELM VƏ TƏHSİL NAZİRLİYİ

AZƏRBAYCAN RESPUBLİKASININ
TƏHSİL İNSTITUTU

MÜTDA
MƏKTƏBƏQƏDƏR VƏ ÜMUMİ TƏHSİL
ÜZRƏ DÖVLƏT AGENTLİYİ

RFM

RESPUBLİKA FƏNN MÜSABİQƏLƏRİ

Biologiya

7-ci sinif

AD:

SOYAD:

MƏKTƏB:

SİNİF:

- İmtahan müddəti 120 dəqiqədir.
- Hər sual 4 bal ilə qiymətləndirilir.
- Hər səhv cavab öz dəyərinin $\frac{1}{4}$ -ni aparır.
- Sual kitabçasında hər hansı texniki qüsurlar aşkarlandığı və kitabçanın şagirdin məlumatlarına uyğun olmadığı halda (fənn, bölmə, sinif) imtahandan öncə mütləq otaq nəzarətçisinə bildirilməlidir.
- Məktəblilərarası fənn müsabiqələrinin nəticələrini portal.edu.az platformasında şəxsi kabinetinizdən və təhsil aldığınız ümumtəhsil müəssisəsindən öyrənə bilərsiniz.
- Nəticələr 14.03.2025-ci il tarixindən etibarən elan ediləcəkdir.

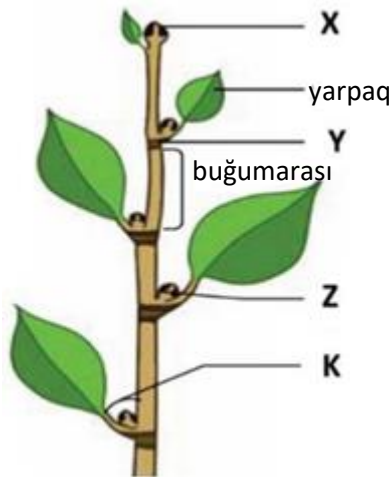
1. Çiçəyin quruluşu verilmiş bitki ilə bağlı hansı ifadələr mütləq doğrudur?

- a. Bitkinin tozlanması çiçək açılmamış gedə bilər.
 b. Erkəkciklə dişicik adətən ayrı vaxtlarda yetişir.
 c. Acıpaxlanın çiçəyi ola bilər.
 d. Tozlanmadan sonra mayalanma prosesi baş verir.

A) a və c   B) c və d   C) b və d   D) a və d

2. Zoğun quruluşunda X, Y, Z və K ilə bağlı verilmiş doğru fikirləri seçin:

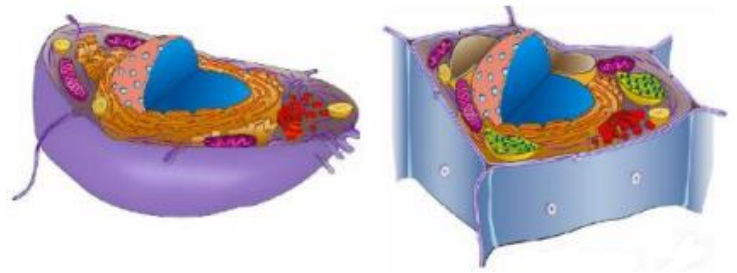
- I. K əlavə tumurcuqların yerləşdiyi hissədir.
 II. X zoğun böyüməsini təmin edən tumurcuqdur.
 III. Z-dən yan zoğlar inkişaf edir.
 IV. Y yarpaq və ya tumurcuğun birləşdiyi hissədir.

A) I və II   B) I, II, III, və IV
 C) I, II və IV   D) II, III və IV

3. Otaq temperaturu şəraitində bir stəkan çiy süddə bir saatda təxminən 800 bakteriya əmələ gəlmişdir. Bakteriyaların hər 20 dəqiqədən bir bölündüyünü nəzərə alsaq, bir saat əvvəl süddə neçə bakteriya olub?

A) 20   B) 10   C) 50   D) 100

4. Hansı mülahizəni hər iki hüceyrəyə aid etmək *olmaz*?

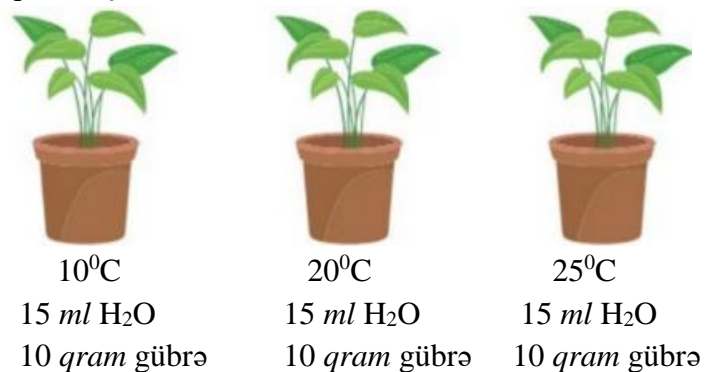
- A) plazmatik membrana malik olmaq
 B) eukariot olması
 C) hüceyrə divarının olması
 D) ribosoma malik olmaq

5. Verilən heyvanların neçəsi istiqanlıdır?

A) 2   B) 3   C) 4   D) 5

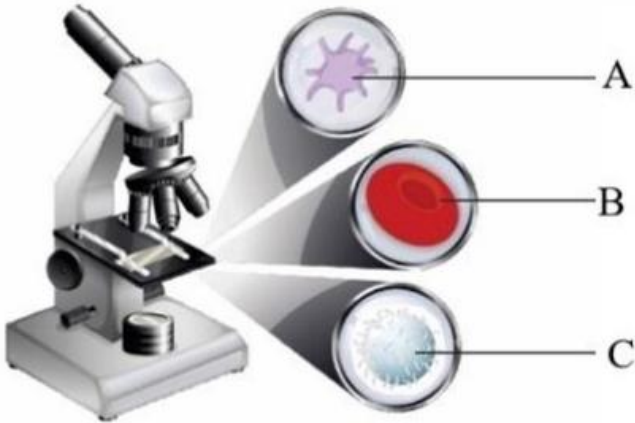
6. Aşağıda eyni növdən olan üç bitki üzərində təcrübə aparılmışdır.

Bu bitkilərdə aparılan təcrübədə hansı amillərin təsiri araşdırılmışdır?

1. Temperatur dəyişməsinin bitkilərə təsiri
 2. Su miqdarının bitki inkişafına təsiri
 3. Gübrə növlərinin bitki inkişafına təsiri
 A) 1,2   C) 2,3
 B) 1,3   D) yalnız 1

7. Mikroskop altında baxılan qanın ixtisaslaşmış hüceyrələri təsvir olunmuşdur. Buna əsasən **yanlış** fikri müəyyən edin.

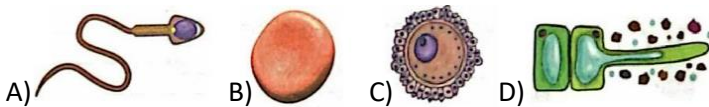
- A) B hüceyrəsinin tərkibində hemoqlobin olur
 B) C yad cisimciklərdən orqanizmi qoruyur
 C) A qanın laxtalanmasına kömək edir
 D) A-nı ortası basıq olur

8. Aşağıda strukturları verilən çiçəyin formulu hansı olar?

- A) $K_5C_5A_{\infty}G_1$
 B) $K_5C_5A_5G_1$
 C) $P_6A_0G_1$
 D) $P_{3-6}A_3G_0$

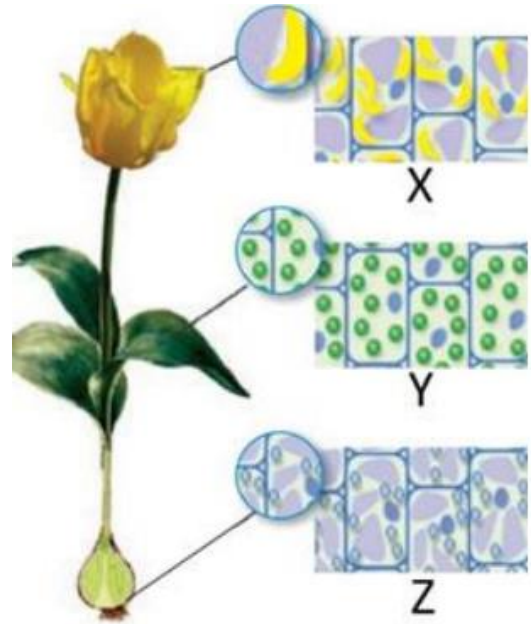
9. Hüceyrə və toxumalara oksigenin daşınmasında iştirak edir:

10. Mikroskopun obyektivinin böyütmə dərəcəsi artdıqca görünüş sahəsi necə dəyişir?

- A) dəyişmir
 B) kiçilir
 C) böyüyür
 D) obyektivdən asılı deyil

11. Şəklə əsasən müvafiq olaraq plastidlərin adını müəyyən edin.

- A) X-xloroplast; Y-leykoplast; Z-xromoplast
 B) X-xromoplast; Y-leykoplast; Z-xloroplast
 C) X-xromoplast; Y-xloroplast; Z-leykoplast
 D) X-leykoplast; Y-xromoplast; Z-xloroplast

12. Biologiya elminə aid olan bəzi tədqiqat sahələri aşağıda verilmişdir:

Uyğunluğu müəyyən edin.

- 1) Botanika
 2) Fiziologiya
 3) Genetika
 4) Embriologiya

a. *Canlılarda irsi xüsusiyyətlərin ötürülməsini araşdırır.*
 b. *Bitkilərin quruluşunu və ümumi xüsusiyyətlərini araşdırır.*

c. *Orqan və orqanlar sisteminin funksiyalarını araşdırır.*

d. *Rüşeymin inkişaf proseslərini öyrənir.*

- A) 1-b; 2-c; 3-d; 4-a
 B) 1-b; 2-d; 3-a; 4-c
 C) 1-b; 2-c; 3-a; 4-d
 D) 1-c; 2-a; 3-b; 4-d

13. Doğru **olmayan** ifadəni seçin.

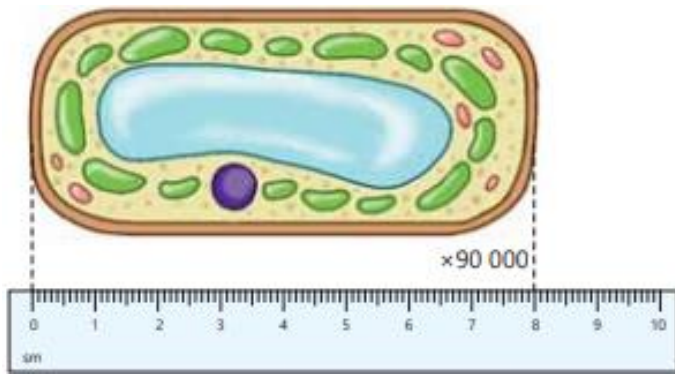
- A) Bakteriyalarda formalaşmış nüvə olmur.
 B) Bakteriyalar sporlarla çoxalır
 C) Bəzi bakteriyalar bağırsaqlarda bir sıra vitaminlərin sintezində iştirak edir
 D) Yoğurt istehsal etmək üçün süddən və bakteriyalardan istifadə olunur.

14. Fərziyyə elmi tədqiqatda problemi müvəqqəti həll etmək üçün irəli sürülən fikirdir. Elmi cəhətdən etibarlı bir fərziyyə hansı xüsusiyyətlərə sahib olmalıdır?

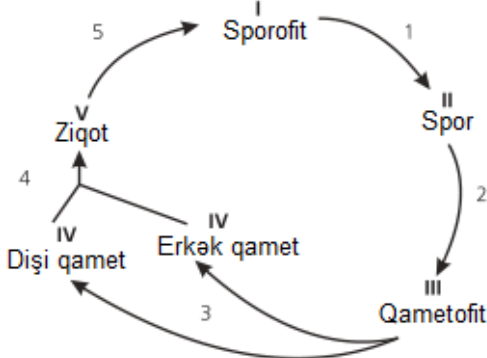
- I. Mövcud məlumatlarla ziddiyyət təşkil etməmək
 II. Problemin həlli yolunu təklif etmək
 III. Yeni proqnozlara səbəb olmaq
 IV. Təcrübə və müşahidələrə açıq olmaq
- A) yalnız I və II   C) I, II, III, və IV
 B) yalnız I, II və IV   D) yalnız II, III və IV

15. Şəkildən istifadə edərək hüceyrənin həqiqi ölçüsünü (μm) müəyyən edin.

- A) 0,9 μm C) 11 250 μm
 B) 0,0009 μm D) 720 000 μm

16. Şəkildə həyat dövrü göstərilən bitki:

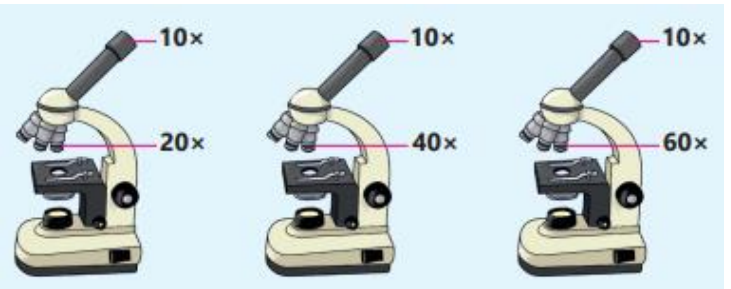

- A) mamır   B) zəncirotu   C) küknar   D) qıjı

17. Yumurtalığında 5 yumurtacıq olan çiçəkdə maksimum neçə meqaspor hüceyrəsi və inkişaf etmiş rüşeym kisəsi saymaq olar?

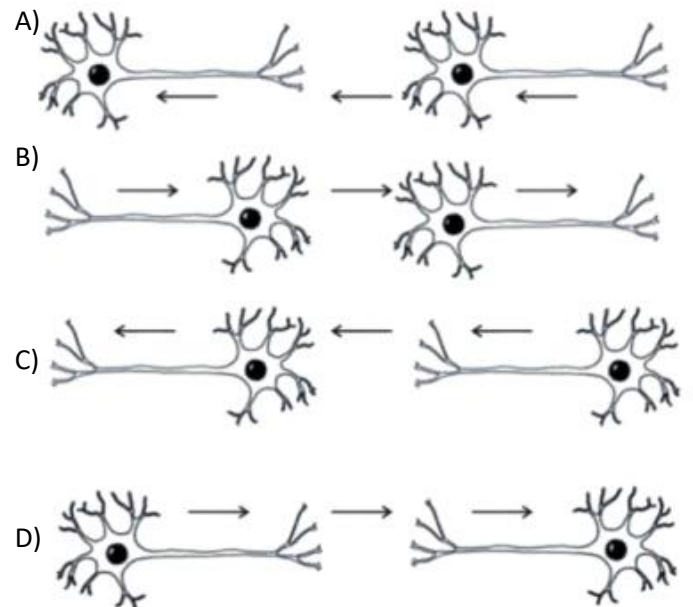
	meqaspor hüceyrəsi	rüşeym kisəsi
A)	5	5
B)	20	5
C)	5	1
D)	1	1

18. Şəkildəki hər bir mikroskopun ümumi böyütmə dərəcələrini müqayisə edin.

- 1   2   3
- A) 1>2>3   B) 3>2>1   C) 1>3>2   D) 2>3>1

19. Hansı variantda neyronların sinir impulslarını ötürmə istiqaməti doğru göstərilmişdir?

20. Verilmiş şəklə əsasən hansı mülahizə doğru *deyil*?

- A) Buğumaraların sayı eyni deyil
 B) Sağdakı zoğda daha çox budaqlar inkişaf edə bilər
 C) Ortadakı zoğda soldakı zoğa nisbətən az sayda yarpaq əmələ gələr
 D) Bütün zoğlarda təpə tumurcuqların sayı 1-dir.

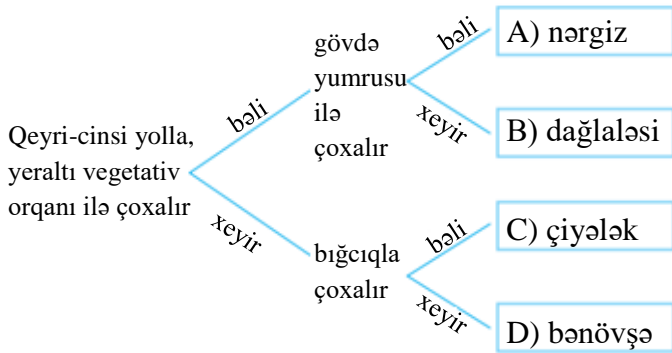

21. Verilmiş bitki siyahısına hansı meyvə növlərinin siyahısının tam uyğun olduğunu göstərin:

kələm, qarğıdalı, lobyə, zəncirotu, kartof

- A) buynuzmeyvə, çəyirdəkmeyvə, buynuzmeyvə, toxumcameyvə, qanadmeyvə
 B) buynuzmeyvə, dənmeyvə, paxlameyvə, toxumcameyvə, giləmeyvə
 C) buynuzmeyvə, fındıqmeyvə, buynuzmeyvə, qanadmeyvə, qutucuqmeyvə
 D) toxumcameyvə, çəyirdəkmeyvə, paxlameyvə, toxumcameyvə, giləmeyvə

22. Verilmiş təyinedici açara görə hansı bitkinin təyinatı düzgün **deyil**?

23. Uyğunluğu müəyyən edin:

1. Balıqlar	2. Amfibilər
3. Sürünənlər	4. Quşlar

- a. Sabit yüksək bədən temperaturuna malikdir
 b. Bədən buynuz maddədən ibarət pulcuqlarla örtülüdür.
 c. Qəlsəmələrlə tənəffüs edir
 d. Bədənləri lələklərlə örtülüdür
 e. Yalnız suda yaşayırlar
 f. Ağciyərlər və dəri ilə tənəffüs edirlər
- A) 1-b,c; 2-f; 3-d,e; 4-a   B) 1-b,e; 2-a; 3-c; 4-d,f
 C) 1-c; 2-e; 3-b,f; 4-a,d   D) 1-c,e; 2-f; 3-b; 4-a,d

24. Hansı mülahizə doğrudur?

- A) Həşəratların bədənini baş-döş və iri buğumsuz qarınıcıqdan ibarətdir.
 B) Yaşayış tərzini ilə əlaqədar olaraq həşəratların ayaqları müxtəlif formada olur.
 C) Təbiətdə yalnız bir cüt və iki cüt qanadlı həşəratlara rast gəlinir.
 D) Həşəratların qanadları quruluşuna görə yalnız pərdəşəkilli və sərt olur.

25. Onurğalı heyvanların tük örtüyü ilə bağlı hansı ifadələr mütləq doğrudur?

- a. *Begemotda tük örtüyü yoxdur, dərinin üst qatı qalınlaşmışdır.*
 b. *Yexidnanın xarici bədən səthi zirehlə örtülmüşdür.*
 c. *Kirpinin tük örtüyü şəklini dəyişərək tikana çevrilmişdir.*
 d. *Armadilin tük örtüyü fildəki kimidir.*
- A) a və c   B) c və d   C) b və d   D) a və d